

gyöngye erjedési folyamat a leveleket megpállítja. Ezután éppen oly módon mint a valódi thea levelek, nagyságuk szerint osztályoztatnak és közönséges theaszárító kemenczékben száríttatnak meg.

Az így elkészített fűzfaleveleket, melyek alakjukra, a valódi thea levél-től alig különböznek, Schanghaiba viszik, hol 10—20°/_onyi mennyiségben kevertetik a valódi theához. A schanghai vidékén lakó szegényebb osztály, már régóta, ily fűzfa theát használ a valódi helyett; de mintegy 10 év óta a kivitelre szánt thea közé is kevernek fűzfalevelet. Medhurst becslése szerint évenként mintegy 400,000 font ily hamis pótléket használnak fel. A fűzfalevelek forrázatának nincs ugyan valami ártalmas hatása, de mindamellettszerfelett kívánatos, hogy efféle hamisítások elé az illető hatóságok gátot vessenek. (*Chem. Central-Blatt*). V. J.

KÉNYELMES GYŰJTŐK. — Franciaországban igen egyszerű módon

készítenek takarékos és kényelmes gyűjtőket a tengeri lemorzsolts és így nagyobbbrészt értéktelen torzsájából. Az elkészítés akkép történik, hogy a torzsák 60 rész szurok és 40 rész ömlesztett kátrányból álló keverékbe mártatnak s körülbelül egy perczig benne hagyatnak, ezután kiszedetnek és megszárittatnak. Száradás után 100 C. fokra melegített fémlapokra terítettnek ki, végül pedig nagyságuk szerint kötegekbe csomagoltatnak. Az ily gyűjtők darabját 1—2 centimon árulják. A compagnie des allumettes landaises, mely ezzel az üzlettel 30 munkást foglalkoztat, évenként mintegy 200,000 frankot keres.

Hazánkban, hol a tengeri bőven termeltetik, szintén czélszerű volna, ezen iparcikknek fent irt módon való előállítását megkísérteni. Nálunk a kukoricza torzsát ugyis csak fűtésre vagy legfőlebb örölve sertés takarmányul használják, habár egyik esetben sem felel meg a czélnek, míg ellenben gyűjtökké feldolgozva nem megvetendő hasznot ígér. V. J.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

XXX. SZAKGYŰLÉS.

1872. május 1-én.

Elnök: Balogh Kálmán.

Balogh Kálmán — az elnöki széket Wartha Vincze választmányi tagnak adván át — alőadta „*Miért táplálkozunk?*” című értekezését, melyben mindekelőt azon életműködések fejtegette, melyek elevenerő fogyasztásával vannak egybekötte; továbbá az emberi szervezet által felhasznált elevenerő forrásait taglalta s végre arról szólott, hogy a testünkben elfogyasztott elevenerő a Nap elevenerőjéből származik, melyet a növények közve-

titésével kapunk meg, a mennyiben ezek a Nap elevenerőjéből feszerőt hoznak létre, melyből azután szervezetünkben a fenntartásunkra szükséges elevenerő keletkezik. (Ezen értekezést a 34-ik füzetben közöltük.)

Hohenauer Ignác előadta — Dohn Antal vázlata nyomán — rövid közleményét: „*A Vezuv kitéréséről* 1871. november 1-ének éjjelén.”

XXXI. V Á L A S Z T M Á N Y I Ü L É S.

1872. május 1-én.

Elnök : B a l o g h K á l m á n.

A titkár felolvassa a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1872. ápril 5-én kelt leiratát, melylyel az 1872-re megszavazott 5000 forint országos segély a társulat számára oly megjegyzéssel utalványoztatik, hogy az ezen összegnek mily czélokra lett fordításáról szóló számadás annak idejében, az 1871. évi hasonló számadás pedig mielőbb fölterjesztessék. — Jelenti a titkár egyszersmind, hogy az utalványozott összeg első harmad-részele már föl is vétett. — Örvendetes tudomásul szolgál. — Az 1871. évi számadás felterjesztésére vonatkozólag pedig elhatároztatott, hogy az ismételve azon módon terjesztessék fel, a mint az a múlt márczius 24-én, a vallás-és közokt. miniszter úrnak átadott feliratban, részletes és beereszkedő indokolás mellett, előterjesztetett. A felirat hovahamarabb elkészítése és fölterjesztése az elnökre és titkára bízatik.

A titkár jelenti, hogy a vaspályázat ügyében kiküldött instructio-bizottság befejezte működését, s beadott jelentése szerint Kerpely úr programját némi módosítással elfogadta.

A bizottság jelentése a következő :

Kerpely úr a megbízás alapján végrehajtandó munkálatairól a következő tervet küldötte be :

„1. Hazánk vasgyár-kerületeinek egyes kitünőbb vaskövonalaít vegyelemzés útján megvizsgálni, hogy azoknak alkatrészeiből a termények minőségére következtetéseket lehessen vonni, s hogy az üzemi eljárásnak mily módon való megváltoztatását indítványba lehessen hozni.

2. Egyes kitünőbb kerületeink nyersvas-terményeit, illetőleg nyersvasát és salakját vegyelemzésnek alávetni, s a vasat a következő alkatrészekre megvizsgálni :

A) Széneny, silicium, vas, mangan, aluminium.

B) Kén, réz, phosphor.

C) Kobalt és nickel, antimon és arzén (a gömőri vasféléknél).

3. Egyes kovácsvas- és aczélnemekben a B) alatti rondítók tartalmát meghatározni.

4. A vegyelemzett nyers- és készvasféléknek szilárdságát meghatározni.

5. Ugyanazon vasnemeknél a kéntartalom és a szilárdság között levő arányt és viszonyt kideríteni.

6. Ugyanazt a phosphortartalomra is és
7. a réztartalomra nézve.

8. Jobb minőségű nyersvasfélékkel aczélgártási kísérleteket tenni és meghatározni, mennyire szilárdak, hegeszthetők és edzhetők e kísérletek aczélerményei.

9. Mivel ipari viszonyainknál fogva a Martin-aczélgártás nálunk nagy jövőnek néz elébe, ezen kezelésmódnak vegyfolyamát szabatosan meghatározni. Ezen czélra jó üzemmél dicsekedő aczélgárból óránként merített vas- és salakpróbákat sikerült megszerezzenem.

Mindezen feladatok megoldására : másfél, legfeljebb két évi időt kérek.

A kísérletek eredményeit — a használt módszerek, készülékek és gépek fölemlése mellett — a fentebbi rend szerint össze fognám írni és a tek. társulat illető osztályának, vagy bizottságának átnyújtani.

A bizottság e tervet át vizsgálván, a következőkben állapotodott meg :

Helyesli ugyan a megbízott tagtárs által benyújtott tervetnek mind a kilencz pontozatát, — még sem hallgathatja el aggodalmait a tervezet fölötté tágas alapját illetőleg, attól tartván, hogy a kitűzött kérdések halmaza gátolni fogja a részletes kivítelt. A bizottság ennél fogva javaslatba hozza, hogy Kerpely úr a 8 első pontban foglalt feladatok megoldásával és feldolgozásával bizassék meg, a tervezet 9-dik pontja ellenben, mely a Martin-aczél gyártásánál végbemenő chemiai folyamatok kiderítésére vonatkozik, — bár fölötté érdekes és hasznosítható eredményeket is nyújtana, — de mégis, tekintettel a fennmilitett körülményre, maradjon el, — legalább egyelőre.

A feladat megoldására kért 1½, legfeljebb 2 évi időt a bizottság elegendőnek, elfogadhatónak véli.

A választmány e jelentés alapján a fentebbi programot a bizottság módosításával együtt elfogadottnak nyilvánítja, s elhatározza, hogy a fentebbi pontok alapján és az 1872 január 17-én tartott közgyűlés határozata értelmében K e r p e l y A n t a l, selmeczi bányászakadémiai tanár urat ezennel megbízza, eme, a programban bővebben körvonalozott feladat megoldásával : *„Vizgáltassanak meg a vas-és legfőbb vegyületeinek és ötvényeinek physikai és chemiai tulajdonságai, elméleti és gyakorlati szempontból, különös tekintettel a magyarországi nyerstermékekre.“* — Tiszteltdíj kétezár (2000) forint.

A választmány elrendeli egyszersmind, hogy K e r p e l y A n t a l tanár úr szá-

mára a társulat részéről megbízó levél küldessék, melyért cserébe Kerpely úr a maga részéről biztosítsa a társulatot, hogy a megbízást a kitett feltételekkel elfogadja.

A könyvkiadó bizottság részéről jelenti a titkár, hogy a múlt választmányi ülés óta ismét 357 aláírás érkezett be, s így jelenleg az aláírók száma 907-re szaporodott. — Jelenti egyszersmind, hogy Szabó József és Hantken Miksa urak, kikhez a múlt v. ülés határozata szerint kérdés intéztetett, a „*Geol. Bilder*“ helyett a „*Geologie der Gegenwart*“ -ot ajánlják lefordításra. — Tudomásul van, s a további intézkedések ezen értelemben arányozandók.

Lengyel Béla és Wartha Vincze, mint a mezőgazdasági vegytani díjért pályázó kiegészítő dolgozat bírálói véleményes jelentést tesznek a dolgozatról; de mivel külön-külön jelentésekben eltérő véleményt nyilvánítottak: a pályadolgozat és a bírálatok fölüléleményezésére Than Károly elnök úr kérésre fel.

Az akadémia részéről felszólítás intézve a Term. tud. Társulathoz: küldene kebeléből egy képviselőt, ki a társulat részéről az akadémia könyvkiadó bizottságában közreműködnék, e küldetésre b. Eötvös Loránd, választatott meg.

A múlt választm. ülés óta tagokul ajánlottak nevei felolvasatván, mind a 84-en egyhangúlag megválasztattak. (Névsorukat a jelen (35-ik) füzet borítékán közöljük.)

A következő rendes tagok, ú. m.:

Dr. Almai Ferencz, városi

főorvos Deés (1868, 69, 70, 71.). — Dr. Bajcsai Mihály, orvos Keszthely (1869, 70, 71.). — Dr. Braun Fülöp, orvos Nyir-Bakta (1869, 70, 71.). — Hadfy Döme, megyei főügyész N.-Beckerek (oklevél 1869, 70, 71.). — Dr. Makoviczky Gusztáv, v. orvos Rózsahegy (oklevél 1870, 71.). — Mlinarcsik József, plebános Léh (1868, 69, 70, 71.). — Nádányi Miklós, földbirt. P.-Kovácsi (1870, 71.). — Németh Ignác, ügyvéd Kaposvár (1870, 71.). — Puszkay Ferencz, ügyvéd Szikszó (okl. 1869, 70, 71.). — Simonyi József, mérnök Makó (okl. 1870, 71.). — Dr. Szigethy Gyula, orvos Bogáth (1869, 70, 71.). — Dr. Tommán Ferencz, Somorja (1868, 69, 70, 71.). — Várady Antal, földbirt. Berczel (okl. 1869, 70, 71.). — Vég Sándor, alügyész Sz.-Fehérvár (1869, 70, 71.). — Összesen 14-en, kik (mint a neveik után kített évszámok mutatják) tagdíj-illetékekkel 2—3—4 év óta hátralékban vannak, a számukra küldött utánvételes levelet annak idejében el nem fogadták, s többszöri felszólítárra nemcsak hogy e tartozásukat le nem rótták, de a társulatot legnagyobb részben még válaszra sem méltatták: az alapszabályok 10. §-a értelmében a társulattól kilépeteknek nyilvánítottak.

Ezek szerint tehát:

a tagok multkori létszámához	3044
a most választott 84 új tagot hozzáadva, a kilépő 14-et pedig levonva,	70
A tagok jelenlegi létszáma	3114.
A mi örvendetes tudomásul szolgál.	

XXXII. SZAKGYÜLÉS.

1872. május 15-én.

Elnök: Balogh Kálmán.

Koch Antal „Az aldujai szoros és Mehadia vidékének földtani viszonyairól“ tartott előadást, s az elmondottak megvilágítására egyszersmind számos

geológiai térképet is bemutatott. (Előadásának kivonatoltságát ismertetését az augusztusi (36-ik) füzetben fogjuk közölni.)

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.